

تۈرك يۈردى

ناشرى : تۈرك يۈردى .

مەنبەرى : ئەدەبىياتىمىز .

۱۳ كۈنۈن ئول ۱۳۲۸

يىل ۲

۵ ۵۰

قیزیمه

مکتوبکی آلدیم ، بنی پک مهم بر سؤال قارشیدینده بولندیریورسک .
اوغلک ندیمک یتیشدیکندن ، نرهمه ، هانکی مکتبه ویرمک لازمکه جگندن
بخت ایلور ، سکا اک موافق بر مکتبی بیلدیرمکلکمى طلب ایدیورسک .

اوف قیزم ! اک دردلی ، اک مدهش بر یارمه دوقونیور ، بنی ایکلتمک ،
بلکه فریاد ایتدیرمک ایستیورسک . مکتوبکده سکا بیلدیره جکم مکتبی نه یولده
اتخاب ایتکلکم لازم که جکنی اخطار ایتش اولق ایچین بکابعض قومشولردن ،
احبابلردن ، اقربادن کنجار ، یتشمشله صاییور و اولرک تحصیلنی ، تربیه سنی ،
محاکات فکریه سنی ، حالنی بکنمیورسک . بر چوقلرینک دوام ایتدکلری
مأموریتلردن باشقه هیچ بر ایش یاپه مامق قابلیتسنزلکی ایله صیزلانوب دوجار
سفالت اولدقلرینی و بو دفعه روم ایلیدن کلن قومشولریکزدن بر مأمورک ایلریده
معاشی کیلوب آچقده قالماسنه قارشى نه یاپه جغنی شمیدین دوشونه رک مع طاله
ماتم ایچریسنده بولندقلرینی سویلیور و ندیمده بویله می اوله جق ؟ ندیمکده
تحصیلی ، اوقومه سی ، شهادتنامه سی بر قلمک توزلی قولتوقلرنده باصمه قالب
یازی یازمق ، کاغذ طولدیرمقدن باشقه هیچ بر شیئه یارامیه جقمی ؟؛ دییورسک .
اوت ، قیزم ، سنی اوزون سوزلرله اوزمه دن حقیقته واقف ایتک ایچین
مع التأسف سویلیم که ندیمکده او یله اوله جق

اوده بوزمانده قارمه قاریشیق ، آغر ، بی لزوم بر چوق درسله طولدیرلمش
کابوسی بر پروغرامه و تا قیوجیسنندن ، خدمه سندن ، مبصرندن ، مدیرینه قدر
باغیره رق ، تهدید ایدرک ، قورقوتوب بیلدیره رق ، بئلکینی ، وارلقی طائب
ایتدیرمک ، اک اوفاق حرکتلری ایچین قیمتی تنفس زمانندن محروم براقق ،
اک کوچوک قباحته مقابل هفته ده بر کون محتاج اولدینی استراحتدن ، تمیز هوا
تنفسندن ، آزیچیق استراحت دماغیه مالک اولمقدن منع ایدیلیوب اذلسر جزاسیله

ینه مکتبک متفسخ هواسنده یشامقه مجبور ایدلک صورتلریله موجود برطرز
تربیه مالک بر مکتبه کیره جک !

او درس نامی آلتنده لزوملی لزومسز شیلرله ذهنلری طولدیروب تربیه
بدنییه ، ژیمناستیکه ، محافظه صحتیه هیچ اهمیت ویرمهین ، جیلیر ، قانسز وجودار
یتیشدیرن ، مکتب لوحه سنه مالک سفالت منبعلرندن برینه کیرمکه مجبور اوله جق .
اورالر بر جوجق یازلدیمی ، کندیسنه برنومرو ویریلیر : برکره صنفه
قوبویریلیر : او کندیسنه بریر بولور ، برطرفه سوقیلیر ، اوطوریر ، اونی آرتق
بردها کیمسه آراماز ، ناصل وقت کیردیکنی ، درسارندن نه درجهیه قدر استفاده
ایلمکده اولدیغنی کیمسه صورماز ، اوندن بکلنیلن یکانه شی سکوت و اطاعتدر .
اوصلی اوطوره جق ، کورانی ایتیه جک ، یایمه دینجه نه اولورسه اولسون
یایمه جق ، کیمسه ایله قونوشمیه جق ، دائما باشی اوکننده مظلوم ، مظلوم کیدوب
کله جک .

شاید آرده بر ، بر معلمک صنفده دفتر اوزرنده کزدیردیکی قلمک اوچنه
اسمی تصادف ایدرسه ، اونی درسه قالدیره جق ، بیله مینجه بر اذلسز یازمقله
وظیفه سنی اکال ایتیش اولدیغنه قانع اولان معلم افندییه بر تمنا ایدوب برینه
اوطوره جق ؛ دهابویله کیم بیلیر نه قدر صقندیلر ، اذلسز لکله چکدرک سنه نهایتی
بوله جق ؛ اووقت الذ کیمی ، الک قابیلیسی ، ال زیاده از برچی وشارلتانی ترفیع
ایدوب بر جوق ایشه یارار ، قابیلی دماغلر فنا بر اصولک ، فنا بر بروضراعت
قربانی اوله رق ، تنبل نامیله صنفده قاله جق ؛ بلکه برکونده اخراج اوله جق .
ملته ، بشریتیه نافع برعضو زورله اورالرده کورلتیلرک ایشه یاراماز بر بار ثقیل
حالتیه کتیریلر جک .

برده ینه مکتوبکک بر طرفنده مکاتب خصوصیه ایله رسمیه دن هانکیسنک
دها موافق اوله جغنی صوریورسک ! آقیزم ، مکاتب خصوصیه نک مکاتب رسمیه دن
نه فرقی اولابیلیر ؟

چونکه معارف نظارتی مکاتب خصوصیه شهادتنامه لرینی تصدیق ایتک ایچین
اونلرک هر حالده مکاتب رسمیه یه بکزه ملرینی ایستیر . اوله مزدهم ، بین

پیرادیجی پروگراملر اولمازسه اوشهادتنامه تصدیق ایدلر ، ایدلسه بیلکه مکاتب رسمیہ امتیازی ویرلر ، مکاتب عالیہ قبول اولماز ، رسمی مسابقہلرہ ادخال ایدلر ؛ بوده بویله اولنجه هیچ کیمسه او دیپلومه یی او شهادتنامہ یی ایستہ منر . اولیای اطفال هر حالده مکتبدن چیقارکن چوجوغنک الله آله جفی کاغذله دیگر مکتب مآذونلری کبی مکاتب عالیہ یه کیرمک و قلملردن هانکیسنه ایسترسه مأمور اوله بیلیمت صلاحیتته مالک اولسنی ارزو ایدر . بونک ایچین مکاتب خصوصیه هو هو سنه مکاتب رسمیہ یه بکزه مکہ مجبوردر . حتی هیئت تعلیمیه سنی بیلکه عینی معلملردن انتخابه اوغراشیر .

آکلیورم قیزم ، سن ندیمکی بوجاهل شهادتنامه لیلرہ ، بوقابلیتسز دیپلومه لیلرہ بکزه تمک ایستمیورسک .

اوکا اویله برمکتب آرییورسک که اوراده تورکجه یی اوکره تسینلر و تورکجه اوله رق مبادی علوم و فنونی مختصر ، مفید برطرزده کوسترسینلر . هرشی بهمه حال کندیسنه یارایه بیلکه چک برصورتده تطبیقاتلی بر طرزده اولسنون . هیچ بر شینک مفصل ، ازبرلیمکه محتاج قسملرینه ، خصوصیتته کیرمسینلر . اوراده جغرافیا دنیلنجه اویله مقر حکومتارله مشهور شهرلری ، طاغلری ، نهرلری ، نهرلرک الک اوافق آیاقلرینه وارنجه یه قدر تکمیل آیاقلرینی بر دیکسیونر کبی ازبرلیمسینلر . مملکتلر ، دنیا ، اقالیم اهمیتیلکه ، آب وهواسیلکه ، حیوانات و نباتاتیلکه مجملآ طائفسین . بوتون کره ارضی ، ممالک عثمانیه یی مفید بر طرزده اساسلی اوله رق آکلاسین . طبیعیاتدن بریاپراغک اتوز بش شکلی یرینه آنک بنیه سنی ، وظیفه سنی ، انسجه سنی مختصر آکورمکله اکتفا ایتسین .

هرنه دن بحث اولنورسه آنک تطبیقاتی ، نمونه سنی ، کندیسنی ، هیچ اولمازسه ، رسمی بهمه حال کورسون .

الکتریق چنغراغنی اوقودرایکن اوراده براوطه ایچریسنده آنی قوریویرسین ؛ هرشیئی بالفعل کوره دک ، کندیسنی یا بهرق اساسنی آکلاسین ؛ هیچ برشی خیالی قالمه سین .

لسانلره کلنجه : ادبیاتنه کیرمه دن فرانسزجه ، آلمانجه ، انگلیزجه یی ،
 او قود یغنی آ کلایه جق ، بسیط مکتوبلری یازم جق ، فکری عمومی بر طرزده
 آ کلایه بیله جک ، صورتده او کره نسین ، یعنی بر لسانی مکمل او کره نمکه اوعرا-
 شمعدن ایسه او اوج لسانی ، عملی اوله رق ، بسیط بر طرزده الله ایتسین .
 حسابی ، عملی اوله رق ، او کره نسین . اصول دفتری یی ، معاملات تجاریه حسابلری ،
 بوتون مسئله لری ، فاضلری ، اسقونطولری ، نسبیلری ، تناسبلری تطبیق
 ایتسون . فقط بونلرک نظریاتنه کیریشمسون ، او بش کره بشک یکریمی بش
 ایتدیکنی بیلسینده نیچین اولدیغنی آ کلایمسه آ کلایسون . بوتون بوفضله
 معلوماتی ریاضیاتک ، فنک یوکسک طبقه لری تحصیل ایتک مراقنده بولانلره ،
 اومکتباره ، مسلک مکتبلرینه بر اقسون .

سن او یله بر مکتب ایستورسک که اوراده آرزو بسیط فقط نافع معلومات
 ویرمک چوق ایی بر صحت تعقیب اولمسون ، هر کون وقتک مهم بر قسمی
 ادمانه ، ژیمناستیکه حصر ایدلسین ، اوراده کی جوجوقلر قانلی ، جانلی ،
 سندرسر بر ریکیک اوله رق یتیشسین .

سن او یله بر مکتب آرییورسک که اوراده بوتون طلبه نک اعتماد نفسی
 قوتلندیرلسین . اونلره مکتب نظاماتنه رعایت ایتک حسی القا اولمسون .
 اونلر او یله باغیرمه لره ، چاغیرمه لره ، حقارتلره ، دایاقلره مستحق کورلمسین .
 هر برینک بویوک بر عزت نفس ، مهم بر حیثیت شخصیه سی طائفه سین .
 اونلرک هر بری حر ، سربست بر عائله او جاغنده یتیشیرکی سویله رک ، اوقشانه رق ،
 فقط غایت جدی تحصیل و تربیه ایتدیریلرک ، حال ایچین ، استقبال ایچین
 ایی مثالار تشکیل ایدم جک صورتده بویوتیلسین .

سن او یله بر دارالتدریس آرزو ایدیورسک که اوراده او یله قورقاق ،
 اورکه ک ، جیلیر ، چالیمسز ، باشی او کنده جوجوقلر دکل ، سرت ، کسکین
 باقشلی ، جدی تربیه لی ، باشی دائمایک ، نشئه لی ، هیچ برسیله یالان سویلمکه
 لزوم کورمز ، وجدانک تعذیبندن ، رفیقنی ، آرقداشنی ، آمریخی ، خوجه سنی
 دارلتمقدن بشقه هیچ بر شیدن پروا ایتمز ، جسور ، عزیم صاحبی ، جرأتلی
 کنجیلر یتیشسین .

هیئات ! قیزم ، بونلری هنوز بولامایاجقز .

شیمدیلک ، مع التأسف ، سنده ندیمکی یوقاریده سویلدیکم مکتبلردن برینه
ویره جکسک ، هانکی مکتبه می ؟ هرکسک دوشوندیکی کبی هانکیسند طانیدق
برمدیر ، بر معلم ویا مبصر وارسه اورایه کوتوره جکسک . اسکی زمانده اولدینی
کبی « اتی سزک کیکی بنم » دیمیه جکسک ، « روحی ، قابلیتی ، بوتون استعدادی ،
دماغی ، صحتی بوتون سزک : صوکره یوصه سی ، جسدی ده ملتک » دیه براقه
جقسک . ایشته او کوربوز ، یناقلری آل ، قانلی ، جانلی یتیشدیردیکک زواللی
ندیمک اوراده صوله جق ، صاراره جق ، سرسملیوب آبداللاشه جق ؛ آرقه سنده
بریمی خیزلیجه برسوز سویلسه « مبصر می باغرییور ؟ » دیه اورکوب صچرایه جق ؛
بریمی یوزینه باقسه ، او اوکنه باقوب بوزولدکجه بوزیله جک . کیمه راست
کلیرسه متصل تمنا ایدوب تبصیصه باشلایه جق ، آرتق اونده عزیم ، جسارت ،
تثبت شخصی قالمیه جق . سنه لر کچه جک ، اوقویاجق ، اوقویاجق ، نهایت
شهادتنامه آلوب چیقیه جق ؛ اووقت بوتون عائله ارکانی اطرافنه طویلانوب نه
یایمق لازم کله جکی دوشونوله جک . بلکه ینه مأموریتیه الویریشلی بر مکتب
آرانه جق . اورادنده چیقیه جق . صوکره اسکی طانیدق بر قلم ممیزینک دلالتیه
بر قلمه چراق ، یاخود چراغ اوله جق . ایشته آرتق بوصورتله اوده کیت
کیده بر ندیم بک ، بر ندیم افندی ، بر ندیم پاشا ، بر هیچ اولوب قالا جق !
قیزم ! هانکیسند اولورسه اولسون ، موجود مکتبلردن برینه ویر . اونک
اک ایسی ، اک آز فنا اولانیدر . بوکا راضی اولمغه مجبورز .

بوکون چتالجه اوکنده برمانع آهینن چکهرک دشمنی طوردیران ملت ، بلکه
یارین حربک اسباب مغلوبیتی جدیدتله آرادینی صره ده جهالتک ، او اک بویوک
دشمنکده هجومی اوکنه برمانعه ، برحائل چکمه که لزوم کوریر .

اللیله حبلی !..

احمد اربیب